

Endast ett fåtal får "soff-kryss" denna gång, men det blir många andra ändringar. T.ex. byter salskraken vetenskapligt namn till *Mergellus albellus*.

Förändringar i listan över Holarktisk fåglar

RAPPORT NR 3 FRÅN SOF:S TAXONOMIKOMMITTÉ

TEXT: ERLING JIRLE, LARS SVENSSON
JOHAN FROMHOLTZ & TOMMY TYRBERG

Detta är den tredje rapporten från SOF:s Taxonomikommitté (Tk). Första rapporten publicerades i *Vår Fågelvärld* 2003 (nr 8, s. 6–12) och den andra i *Vår Fågelvärld* 2007 (nr 1, s. 14–21). Rapporterna finns att läsa på Tk:s hemsida. Där kan man även ta del av andra fakta och få en länktill den officiella listan över Holarktisk fåglar. Denna lista ligger nu på SOF:s webbsajt och inte som tidigare på Lunds universitets. Listan finns även nerladdningsbar i olika format.

Tk:s hemsida hittar du enklast via www.sof-net.org och sedan rullgardinsmenyn högst upp med "Snabbval", där du väljer "Taxonomikommittén". Till vänster på Tk:s hemsida finns länken till Holarktislstan.

Tk består av Erling Jirle (sammankallande), Lars Svensson, Johan Fromholtz och Tommy Tyrberg. Till Tk finns även knutet ett bredare nätverk, Referensgruppen (Rg). Den består av taxonomiskt och genetiskt sakkunniga personer som tillfrågas om generella eller specifika problem som uppkommer under arbetets gång. Referensgruppen består för närvarande av Per Alström, Björn Anderson, Staffan Bensch, Mats Björklund, Per Ericson, Martin Irestedt, Lars Larsson, Urban Olsson och Torbjörn Säll. Flera av dessa har tidigare ingått i Tk.

Sedan förra rapporten 2007 har det publice-

rats mängder med vetenskapliga artiklar i ämnet. Tk bevakar fortlöpande dessa med hjälp av distribution av artiklar inom Tk och vissa inom Rg. Det har föreslagits stora förändringar inom vissa familjer, bland annat inom sångarna (Sylviidae). Men Tk avvaktar med att möblera om alltför mycket innan dessa ändringar är mer utredda i detalj. Tk har också samarbetat med den Europeiska taxonomikommittén, AERC-TAC, och gemensamt publicerat ett nytt dokument i år, se Tk:s hemsida längst ner för länk.

FÖRÄNDRINGAR

Ändrade namn och berörda arter har för tydlighets skull satts med fet stil i genomgången nedan. Engelska namn är medtagna i vissa fall och står då inom parentes eftersom de också behandlas i Holarktislstan.

Fläcknäbbad and delas upp

Fläcknäbbad and, *Anas poecilorhyncha*, delas upp i två arter: **östlig fläcknäbbad**, *Anas zonorhyncha* och **indisk fläcknäbbad**, *Anas poecilorhyncha*. Formerna häckar sympatriskt i Hong Kong i sydöstra Kina, och bör därför behandlas som två arter. Utbredningen av östlig fläcknäbbad sträcker sig från Transbajkalien till Amur, med övervintring ner till södra Kina, det

vill säga den förekommer i Holarktisk. Indisk fläcknäbbad, med de två underarterna *poecilorhyncha* och *haringtoni* förekommer däremot i den Orientaliska regionen. Underarten *poecilorhyncha* finns på Indiska halvön, medan *haringtoni* finns österut från Burma till södra Kina. Indisk fläcknäbbad tas därför ej med i Holarktislstan.

Ref.: Leader, P. J. 2006. Sympatric breeding of two Spot-billed Duck *Anas poecilorhyncha* taxa in southern China. *Bull. Brit. Ornithol. Club* 126: 248–252.

Kamskrake och salskrake får nya släktesnamn

Fylogenetiska studier av morfologi (Livezey 1986, Livezey 1989, Livezey 1995) och genetiska data (Donne-Goussé m.fl. 2002) har visat att kamskrake och salskrake står mer basalt i det fylogenetiska trädet än de övriga skrakarna i släktet *Merganser*. Kamskrake och salskrake står nära varandra och skulle båda kunna ingå i släktet *Mergellus*. Emellertid har Tk i samsyn med AERC-TAC valt att föra arterna till två olika släkten. Det strider heller ej mot det fylogenetiska trädet och innebär även att man undviker att konstruera nya nomenklatoriska kombinationer. Kamskrake får därmed namnet *Lophodytes cucullatus* och salskrake får namnet *Mergellus albellus*.

Ref.: Donne-Goussé, C., Laudet, V. och Hänni, C. 2002. A molecular phylogeny of Anseriformes based on mitochondrial DNA analysis. *Mol. Phyl. Evol.* 23: 339–356. – Livezey, B. C. 1986. A phylogenetic analysis of recent Anseriform genera using morphological characters. *Auk* 103: 737–754. – Livezey, B. C. 1991. A phylogenetic analysis and classification of recent dabbling ducks (Tribe Anatini) based on comparative morphology. *Auk* 108: 471–507. – Livezey, B. C. 1995. Phylogeny and evolutionary ecology of modern seaducks (Anatidae: Mergini). *Condor* 97: 233–255.

Nytt släktesnamn för järpe

Bland järparna fanns tidigare två släkten, ett monotypiskt, *Bonasa*, med kragjärpe, och ett annat, *Tetrastes*, där bl.a. vår järpe ingick. Dessa två släkten slogs ihop till *Bonasa* av Short (1967). Nu delas de åter upp som ett led i en större precisering av järpsläkten; den äldsta och rätt annorlunda arten kragjärpe behåller sitt namn *Bonasa umbellus*, medan järpe byter namn från *Bonasa bonasia* till *Tetrastes bonasia*. *Bonasa sewerzowi* byter namn till *Tetrastes sewerzowi*. Nyare studier (främst Eo m.fl. 2009) har utmynnat i samma rekommendation. Samtidigt passar Tk på att byta svenskt namn från kinajärpe till kinesisk järpe på *Tetrastes sewerzowi*.

Ref.: Eo, S. H., Bininda-Emonds, R. P. och Carroll, J. P. 2009. A phylogenetic supertree of the fowls (Galloanserae, Aves). *Zoologica Scripta* 38: 465–481. – Short, L. L. 1967. A review of the genera of grouse (Aves, Tetraoninae). *Amer. Mus. Novit.* 2289: 1–39.

Vitstjärtad ripa

Vid byte av vetenskapliga namnets artepitet på fjällripa 2003 från *Lagopus mutus* till *L. muta* förbisågs motsvarande byte på släktingen vitstjärtad ripa: *Lagopus leucurus* ändras till *Lagopus leucura*.

Orrarna återgår till Lyrurus

Tjädrar och orrarna tillhörde tidigare skilda släkten, men slogs ihop till ett av Short (1967): *Tetrao*. För att bättre avspeglar nära släktskap med systemarter delas de åter upp till sina tidigare släkten. Släktena är dessutom osteologiskt distinkta med en relativt lång fossil historia som går tillbaka till pliocen. Således överförs orre och kaukasisk orre till släktet *Lyrurus*. Orre blir *Lyrurus tetrix* och kaukasisk orre blir *Lyrurus mlukosiewiczzi*.

Ref.: Dimcheff, D. E., Drovetski, S. V. och Mindell, D. P. 2002. Phylogeny of Tetraoninae and other galliform birds using mitochondrial 12S and ND2 genes. *Mol. Phyl. Evol.* 24: 203–215. – Eo, S. H., Bininda-Emonds, R. P. och Carroll, J. P. (2009) A phylogenetic supertree of the fowls (Galloanserae, Aves). *Zoologica Scripta*, 38: 465–481 – Potapov, R. L. 1985. *Fauna of the USSR: Birds*. Vol. 3. Order Galliformes. Part 2. Family Tetraonidae. Leningrad. – Short, L. L. 1967. A review of the genera of grouse (Aves, Tetraoninae). *Amer. Mus. Novit.* 2289: 1–39.

Gulnäbbad lira delas upp

Från gulnäbbad lira, *Calonectris diomedea*, ur-

skiljs arten kapverdelira *Calonectris edwardsii* (Cape Verde Shearwater). Uppdelningen baseras på skillnader i morfologi och ekologi (Hazevoet 1995 och 1997). Gulnäbbad lira består därmed av två underarter; *diomedea* (Scopolis lira) och *borealis* (gulnäbbad lira). Dessa anses ibland även utgöra egna arter, men Tk avvaktar med ytterligare uppdelning. Vi är medvetna om att studien av Gómez-Días m.fl. (2006) av främst mitokondrie-DNA tyder på att *edwardsii* och *diomedea* är systertaxa, och att dessa två har *borealis* som närmaste systertaxon. Om detta bekräftas av framtida studier, t.ex. med hjälp av kärn-DNA, och en djupare förståelse av häckningsbiologin, är detta ett starkt skäl att även urskilja *diomedea* och *borealis* som arter, trots att detta kan förväntas skapa fältbestämningsproblem.

Ref.: Cure, C., Aubin, T. och Mathevon, N. 2009. Acoustic convergence and divergence in two sympatric burrowing nocturnal seabirds. *Biol. J. Linn. Soc.* 96: 115–134. – Gómez-Días, E. m.fl. 2006. Phylogeography of the *Calonectris* shearwaters using molecular and morphometric data. *Mol. Phyl. Evol.* 41: 322–332. – Gómez-Días, E., González-Solis, J. och Peinado, M. A. 2009. Population structure in a highly pelagic seabird, the Cory's shearwater *Calonectris diomedea*: an examination of genetics, morphology and ecology. *Marine Ecol. Progr. Ser.* 382: 197–209. – Hazevoet, C. J. 1995. The birds of the Cape Verde Islands. *British Ornithologists' Union (Check-list 13)*, Tring, UK. – Hazevoet, C. J. 1997. Notes on distribution, conservation, and taxonomy of birds from the Cape Verde Islands, including records of six species new to the archipelago. *Bull. Zool. Mus. Univ. Amsterdam* 15: 89–100.

Dvärglira delas upp

Systematiken för de små *Puffinus*-lirorna i *assimilis/lherminieri*-komplexet har alltid varit omstridd, och de har betraktats som allt från en enda upp till åtta olika arter. Totalt har ett fyrtiotal taxa beskrivits i gruppen, och traditionella systematiska metoder har misslyckats eftersom de relativt få morfologiska karaktärerna inte visar något entydigt mönster bland dessa. Molekylära studier (Austin m.fl. 2004) pekar nu på att gruppen i huvudsak består av tre klader, en i norra Atlanten, en i de tropiska delarna av Indiska oceanen och Stilla havet och en i de tempererade haven på södra halvklotet (Australien–Nya Zeeland + Sydatlanten). Till dessa kommer Galapagos-formen *subalaris* som inte tillhör någon av de tre huvudkladerna. Den nordatlantiska kladen består av *lherminieri*, som häckar i Västindien, *boydi* som häckar på Kap Verdeöarna och tidigare även på Bermuda (Olson 2010) samt *baroli* häckande på Madeira och Kanarieöarna. De båda senare står närmare varandra än *lherminieri*. – Från dvärglira, *Puffinus assimilis* urskiljs därför makaronesisk lira, *Puffinus baroli* (Macaronesian Shearwater). Från audubonlira *Puffinus lherminieri* urskiljs arablira *Puffinus persicus* (Arabian Shearwater) baserat på samma studie. Arablira häckar främst på Kuria Muriaöarna utanför Oman och på Sokotra,

men även på öar utanför Afrikas kust (Komorer-na). Ytterligare uppdelning av audubonlira har diskuterats men beslut bordlagts. Se bordlagda ärenden. Makaronesisk lira består tills vidare av de två underarterna *boydi* och *baroli*. Dessa två former är osteologiskt distinkta (Olson 2010), något som är mycket ovanligt när det gäller underarter, varför en ytterligare uppdelning kan bli aktuell. Tk har dock valt att avvakta i detta fall eftersom oklarheten är stor om vilka kriterier som bör gälla när det gäller artstatus i synnerhet när det gäller havsfåglar (se stycket om havsfåglar i slutet av denna rapport). Hittillsvarande rön är tillräckliga för att även det övriga dvärglirekomplexet skall uppdelas i ytterligare ett antal arter, men då dessa häckar utanför Holarktis, tar inte Tk ställning i dessa frågor.

Ref.: Austin, J. J., Bretagnolle, V. och Pasquet, E. 2004. A global molecular phylogeny of the small *Puffinus* shearwaters and implications for systematics of the Little-Audubon's Shearwater complex. *Auk* 121: 847–864. – Cure, C., Aubin, T. och Mathevon, N. 2009. Acoustic convergence and divergence in two sympatric burrowing nocturnal seabirds. *Biol. J. Linn. Soc.* 96: 115–134. – Olson, S. L. 2010. Stasis and turnover in small shearwaters on Bermuda over the last 400 000 years (Aves: Procellariidae: *Puffinus lherminieri* group). *Biol. J. Linn. Soc.* 99: 699–707.

Ann.: Ögrupperna Azorerna, Kanarieöarna, Kap Verde, Madeira och Selvagen kallas gemensamt Makaronesien. Ordet kommer från grekiskans *makarōn nēsoi*, som betyder ungefär ”de välsignade öarna”. Ibland ser man felstavningen Makronesien. Det engelska namnet skall i enlighet med detta vara Macaronesian, inte Macronesian.

Rosenskedstork förs till nytt släkte

Rosenskedstork, *Ajaia ajaja*, flyttas från det monotypiska släktet *Ajaia* (som därmed utgår) till släktet *Platalea*, dvs. till samma släkte som de övriga skedstorkarna. Rosenskedstorken anses inte tillräckligt skild från de andra skedstorkarna för att berättiga ett eget släkte. Anledningen till att den ursprungligen fick egen släktstatus var den avvikande färgen på fjäderdräkten.

Ref.: Chesser, R. T. m.fl. 2010. Molecular phylogeny of the spoonbills (Aves: Threskiornithidae) based on mitochondrial DNA. *Zootaxa* 2603: 53–60. – Matheu, E och del Hoyo, J. 1992. Family Threskiornithidae (Ibises and spoonbills). *Sidorna 472–507* i: del Hoyo, J., Elliott, A. och Sargatal, J. (red.). *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 1. Lynx Edicions, Barcelona.

Sodasjöpipare ej i Holarktis

Sodasjöpipare, *Charadrius pallidus*, stryks från Holarktislistan. De enda fynden (Israel, maj 1988, sept. 1989, mars 1991) har sedermera underkänts.

Ref.: Shirihai, H. 2000. *The Birds of Israel*. Academic Press, London.

Ändrad ordningsföljd och släktilhörighet bland ”storsnäpporna”

Pereira och Baker (2005) har gjort en analys av stammen Tringini. Med hjälp av mitokondrie-

DNA och kärn-DNA samt jämförelse med morfologiska karaktärer har de reviderat det fylogenetiska trädets. Det visar sig att de två arterna i släktet *Heteroscelus* (gråsnäppor) och *Catoptrophorus* (willet, enda arten i släktet) ligger inbäddade i släktet *Tringa*. Släktena *Xenus* (tereksnäppa) och *Actitis* (drillsnäppor) ligger basalt i trädets. Resultatet blir att gråsnäppor och willet överförs till släktet *Tringa*. Intressant är också att gulbenorna inte är särskilt nära släkt med varandra. Ordningens följd och släkten baserat på det reviderade fylogenetiska trädets blir därmed som följer:

Tereksnäppa, *Xenus cinereus*
 Drillsnäppa, *Actitis hypoleucos*
 Fläckdrillsnäppa, *Actitis macularius*
 Skogssnäppa, *Tringa ochropus*
 Amerikansk skogssnäppa, *Tringa solitaria*
 Sibirisk gråsnäppa, *Tringa brevipes*
 Amerikansk gråsnäppa, *Tringa incana*
 Svartsnäppa, *Tringa erythropus*
 Större gulbena, *Tringa melanoleuca*
 Fläckgluttsnäppa, *Tringa guttifer*
 Gluttsnäppa, *Tringa nebularia*
 Willet, *Tringa semipalmata*
 Mindre gulbena, *Tringa flavipes*
 Dammsnäppa, *Tringa stagnatilis*
 Grönbena, *Tringa glareola*
 Rödbena, *Tringa totanus*

Ref.: Banks, R.C. m.fl. 2006. Forty-seventh supplement to the American Ornithologists' Union Check-list of North American birds. *Auk* 123: 926–936. – Pereira, S. L. och Baker, A. J. 2005. Multiple gene evidence for parallel evolution and retention of ancestral morphological states in the shanks (Charadriiformes: Scolopacidae). *Condor* 107: 514–526.

Ann.: Samtidigt med byte av släktesnamn passar vi på att byta det svenska namnet på *Tringa semipalmata* till willet. Tidigare har den kallats willetsnäppa och bandvingad snäppa. Willetsnäppa är en otymlig sammansättning av det onomatopoetiska amerikanska namnet och ett påhängt svenskt gruppnamn. Willet är jämförbart med andra inlånade liter udda svenska namn som shikra (inte shikrahök), dickcissel (inte dickcisselsparv) och noddy (inte noddytärna). Amerikansk gråsnäppa och willet får ändrad böjning av vetenskapliga artepitet för att följa de grammatiska böjningsreglerna (artepitet som är adjektiv skall följa släktnamnets genus, i detta fallet femininum). Placeringen av fläckgluttsnäppa är något osäker, eftersom den inte var med i studien av Pereira och Baker.

Släktet *Larus*

Mycket har klatrat beträffande vår syn på släktskap och artindelning bland måsar och trutar genom senare års forskning (främst Chu 1998 och Pons m.fl. 2005), men inte allt. Det står dock klart att det stora måsträdet är uppdelat i flera tydliga grenar, och att några av dessa bör brytas ut ur *Larus* och föras till egna släkten. För att göra minst ingrepp inom *Larus* innebär det att dvärgmås, tärnmås och kladen där skratmås ingår behöver byta släktesnamn. Ytterligare förändringar kan komma i fråga senare. Måsfågeln är en ung grupp som radierat snabbt, men där även

Inte längre Larus. Dvärgmåsen skall framöver benämnas Hydrocoloeus minutus.

formerna ibland hybridiserar snabbt när de "träffas" igen. Trots denna brasklapp rekommenderar vi nu följande förändringar, som står i samklang med andra länders taxonomi:

Dvärgmås byter namn från *Larus minutus* till *Hydrocoloeus minutus* (uttalas "hydråkä'le-uss") och tärnmås från *Larus sabini* tillbaka till sitt äldre namn *Xema sabini*. I och med att vi skapar släkten inuti det tidigare *Larus* måste kladen med skratmås också byta släktesnamn till *Chroicocephalus* (uttalas "kräikå-séfalus"). Mingmås har föreslagits utgöra ett eget släkte, *Saundersilarus*, men på tämligen osäkra grunder, den förs därför även den över till *Chroicocephalus*:

Mingmås byter till *Chroicocephalus saundersi*
 Trädmås byter till *Chroicocephalus philadelphia*
 Skratmås byter till *Chroicocephalus ridibundus*
 Brunhuvad mås byter till *Chroicocephalus brun-nicephalus*
 Gråhuvad mås byter till *Chroicocephalus cirrocephalus*
 Långnäbbad mås byter till *Chroicocephalus genei*

Ref.: Chu, P. C. 1998. A phylogeny of the gulls (Aves: Larinae) inferred from osteological and integumentary characters. *Cladistics* 14: 1–43. – Pons, J.-M., Hassanin, A. och Crochet, P.-A. 2005. Phylogenetic relationships within the Laridae (Charadriiformes: Aves) inferred from mitochondrial markers. *Mol. Phylogen. Evol.* 37: 686–699.

Kanadatrut får artstatus

Kanadatrut urskiljs ur gråtrut som separat art, *Larus smithsonianus* (American Herring Gull).

Morfologiskt skiljer sig kanadatrut inte så mycket från gråtrut, men genetiskt finns en klar skillnad. Dessutom har det visat sig att havstrut står närmre gråtrut än vad kanadatrut gör (de Knijff m.fl. 2005). Förklaringen till ovanstående är enligt bl.a. de Knijff (2005) att kanadatrut utvecklats ur sibiriska former (*schistisagus*, *vegae*) som invandrat via Berings sund och snabbt utvecklats till en ny form i Nordamerika. Havstrut däremot har utvecklats från en europeisk klad och kommit till Nordamerikas östkust via Atlanten. Olson och Banks (2007) har fastställt typexemplar och typlokal för *smithsonianus* så sent som 2007, det har inte gjorts tidigare, och föreslår det engelska namnet Smithsonian Gull i stället för American Herring Gull.

Uppdelningen är i överensstämmelse med övriga taxonomikommittéens beslut. Det svenska namnet speglar huvudutbredningen i Nordamerika, som är Kanada.

Ref.: Chen, J. Z. m.fl. 2001. Genetic variation in mitochondrial DNA of North American herring gulls, *Larus argentatus*. *J. Great Lakes Res.* 27: 199–209. – Crochet, P.-A. 2002. Systematics of large white-headed gulls: Patterns of mitochondrial DNA variation in western European taxa. *Auk* 119: 603–620. – Crochet, P.-A. m.fl. 2003. Genetic differentiation at nuclear and mitochondrial loci among large white-headed gulls: sex-biased interspecific gene flow? *Evolution* 57: 2865–2878. – de Knijff, P. m.fl. 2001. Genetic affinities within the Herring Gull *Larus argentatus* assemblage revealed by AFLP genotyping. *J. Mol. Evol.* 52: 85–93. – de Knijff, P., Helbig, A. J. och Liebers, D. 2005. The Beringian connection. Speciation in the Herring Gull assemblage of North America. *Birding* July/Aug: 402–410. – Irwin, D. E. och Irwin, J. H. 2002. Circular overlaps: Rare demonstration of speciation. *Auk* 119: 596–602. – Liebers, D., Helbig, A. J. och de Knijff, P. 2001. Genetic differentiation and phylogeography of gulls in the *Larus cachinnans*–*fuscus* group (Aves: Charadriiformes). *Mol. Ecol.* 19: 2447–2462. – Liebers, D., de Knijff, P. och Helbig, A. J. 2004. The herring gull complex is not a ring species. *Proc. Royal Soc London B.* 271: 893–901. – Olson, S. L. och Banks, R. C. 2007. Leptotyphication of *Larus smithsonianus* Coues, 1862 (Aves: Laridae). *Proc. Biol. Soc. Wash.* 120: 382–386. – Pons, J.-M., Hassanin, A. och Crochet, P.-A. 2005. Phylogenetic relationships within the Laridae (Charadriiformes: Aves) inferred from mitochondrial markers. *Mol. Phylogen. Evol.* 37: 686–699. – Snell, R. R. 1991. Interspecific allozyme differentiation among North Atlantic white-headed larid gulls. *Auk* 108: 318–328.

Ökenuv blir egen art

Ökenuv, *Bubo ascalaphus* (Pharaoh Eagle Owl), urskiljs som egen art, skild från berguv, *Bubo bubo*. Uppdelningen baseras på läte och vissa skillnader i dräkt och genetik (Wink och Heidrich 2000, Wink m.fl. 2009). I arten ökenuv ingår underarterna *ascalaphus* och *desertorum*. Det förekommer en viss hybridisering i Mellersta Östern mellan berguv och ökenuv, men denna hybridisering är av allt att döma starkt begränsad.

Ref.: Wink, M. och Heidrich, P. 2000. Molecular systematics of Owls (Strigiformes) based on DNA-sequences of the mitochondrial cytochrome b gene. *Sidorna* 819–828 i: Chancellor, R.D. och Meyburg, B.-U. (red.) 2000. *Raptors at Risk*. WWGBP; Hancock House. – Wink, M. m.fl. 2009.

Molecular phylogeny of owls (Strigiformes) inferred from DNA sequences of the mitochondrial cytochrome b and the nuclear RAG-1 gene. *Ardea* 97:581–591.

Megaceryle nytt kungsfiskarsläkte

Inom kungsfiskarsläktet *Ceryle* finns undersläktet *Megaceryle*, med fyra av de större arterna. Detta undersläkte upphöjs nu till släkte. Ändringen bygger på en genetisk studie baserad på mitokondrie- och kärn-DNA gjord av Moyle (2006) på kungsfiskare från hela världen och på osteologiska studier utförda av Pascotto (2006). Även äldre arbeten har påvisat de stora anatomiska skillnaderna mellan arterna i *Megaceryle* och *Ceryle*. Inom Holarktis berörs tre arter. Bälteskungsfiskare blir *Megaceryle alcyon*, ringkungsfiskare blir *Megaceryle torquata* och större gråfiskare blir *Megaceryle lugubris*.

Ref.: Miller, W. D. 1920. The genera of Cerylinae kingfishers. *Auk* 37: 422–429. – Moyle, R. G. 2006. A molecular phylogeny of kingfishers (Alcedinidae) with insights into early biogeographic history. *Auk* 123: 487–499. – Pascotto, M. C., Höfling, E. och Donatelli, R. J. 2006. The Ringed Kingfisher, *Ceryle* or *Megaceryle torquata* (Cerylinae, Alcedinidae, Coraciiformes)? An osteological view. *Ornitologia Neotropical* 17: 481–490.

Anm.: Det gamla namnet på ringkungsfiskare har ofta angetts felaktigt. *Ceryle* är maskulinum, artepitet i adjektivform skall följa genus = *Ceryle torquatus* (inte *torquata*). *Megaceryle* däremot är femininum, så *Megaceryle torquata* är rätt.

Två svalor får nytt släktesnamn

Indisk svala och grotsvala byter i likhet med tidigare publicerade stensvala släktesnamn från *Hirundo* till *Petrochelidon*. De namngavs inte i förra rapporten. Indisk svala blir *Petrochelidon fluvicola* och grotsvala blir *Petrochelidon fulva*.

Ref.: Sheldon, F. H. m.fl. 2005. Phylogeny of swallows – estimates from nuclear and mitochondrial DNA sequences. *Mol. Phylog. Evol.* 35: 254–270.

Ändring av ändelser

I enlighet med gällande nomenklaturregler skall följande artnamn ändras: Sindbuskskvätta får artnamnet *Saxicola machrorhynchus*, grå buskskvätta blir *Saxicola ferreus* och dvärgstentrast blir *Monticola rufocinereus*. Dessutom blir koelgök *Eudynamis scolopaceus*.

Ref.: David, M och Gosselin, M. 2002. The grammatical gender of avian genera. *Bull. Brit. Ornithol. Club* 122: 257–282.

Trastsläktet *Zoothera* delas upp

Sibirisk trast byter vetenskapligt namn från *Zoothera sibirica* till *Geokichla sibirica* och broktrast blir *Geokichla wardii*. Nya fylogenetiska studier (Klicka m.fl. 2005, Voelker och Klicka 2008, Voelker och Outlaw 2008) visar att släktet *Zoothera* bör delas upp i två. Kladen *Zoothera* inkluderar guldrast och östliga arter (austral-asiatiska, troligen med ursprung i Himalaya), medan kladen *Geokichla* inkluderar både afrikanska ar-

ter och östliga (afro-asiatiska). Sibirisk trast och broktrast tillhör båda kladen *Geokichla* som får släktesstatus.

Ref.: Klicka, J., Voelker, G. och Spellman, G. M. 2005. A molecular phylogenetic analysis of the 'true thrushes' (Aves: Turdinae). *Mol. Phyl. Evol.* 34: 486–500. – Nylander, J. A. A. m.fl. 2008. Accounting for phylogenetic uncertainty in biogeography: a Bayesian approach to dispersal-vicariance analysis of the thrushes (Aves: Turdus). *Syst. Biol.* 57:257–268. – Voelker, G. och Klicka, J. 2008. Systematics of *Zoothera* thrushes, and a synthesis of true thrush molecular systematic relationships. *Mol. Ecol. Evol.* 49: 377–381. – Voelker, G och Outlaw, R. K. 2008. Establishing a perimeter position: speciation around the Indian Ocean Basin. *J. Evol. Biol.* 21: 1779–1788.

Sitkatrast byter släkte

Sitkatrast, *Zoothera naevia*, återförs till släktet *Ixoreus*, och heter nu *Ixoreus naevius*. Den har en tid varit placerad i släktet *Zoothera*. Dräkten skiljer sig dock markant, och både mitokondrie-DNA- och kärn-DNA-studier visar att den inte härstammar från afrikanska och asiatiska arter i *Zoothera*, utan i stället från de amerikanska trastsläktena. Den är ensam i sitt släkte (monotypisk).

Ref.: Klicka, J., Voelker, G. och Spellman, G. M. 2005. A molecular phylogenetic analysis of the "true thrushes" (Aves: Turdinae). *Mol. Phyl. Evol.* 34: 486–500. – Nylander, J. A. A. m.fl. 2008. Accounting for phylogenetic uncertainty in biogeography: a Bayesian approach to dispersal-vicariance analysis of the thrushes (Aves: Turdus). *Syst. Biol.* 57:257–268. – Voelker, G. och Klicka, J. 2008. Systematics of *Zoothera* thrushes, and a synthesis of true thrush molecular systematic relationships. *Mol. Ecol. Evol.* 49: 377–381.

Anm.: Namnet *Ixoreus* (från grekiskans mistel och berg) är maskulinum, varför artepitet skall vara *naevius*, inte *naevia*. Står fel i vissa världslistor.

FOTO: TOMAS LUNDQUIST

Inte längre taigatrast. Detta är numera en svarthalsad trast *Turdus atrogularis*.

Bruntrast delas upp

Bruntrast delas upp i två arter: bruntrast, *Turdus eunomus* (Dusky Thrush), och rödrast, *Turdus naumanni* (Naumann's Thrush), baserat på klara skillnader i dräktkaraktärer och smärre i struktur. Intermediära fenotyper finns i museisamlingar, men är ovanliga. Trots överlappning i utbredning mellan de två formerna har betydligt färre hybrider än förväntat påträffats.

Ref.: Clement, P. 1999. Kennzeichen und Taxonomie von Bechsteindrossel *Turdus ruficollis* und Naumannsdrossel *T. naumanni*. *Limicola* 13: 217–250. – Clement, P. och Hathway, R. 2000. Thrushes. Christopher Helm, London. – Stepanjan, L. S. 1990. *Konpekt ornitologitjeskoj faunij SSSR* [Översikt över fågelfaunan i Sovjetunionen.]. Nauka, Moskva. [På ryska.]

Taigatrast delas upp

Taigatrast delas upp i två arter: rödhalsad trast, *Turdus ruficollis* (Red-throated Thrush) och svarthalsad trast, *Turdus atrogularis* (Black-throated Thrush), baserat på klara skillnader i dräktkaraktärer och av allt att döma även i sång. Kontaktzonen mellan formerna är omfattande, men trots detta har hybrider eller blandpar ej säkert konstaterats. Bon av de båda arterna kan ligga 30–40 meter från varandra. Enstaka individer med hybridutseende har observerats, men att dessa verkligen är hybrider har ej kunnat beläggas. Att diagnostiska karaktärer upprätthålls trots kontaktzonen och uppenbara tillfällen till genutbyte stödjer hypotesen att det förekommer effektiv reproduktiv isolering mellan formerna, och stödjer uppdelningen i två arter.

Ref.: Arkhipov, V. Y, Wilson, M. G. och Svensson, L. 2003. Song of the Dark-throated Thrush. *Brit. Birds* 96: 79–83. – Clement, P. 1999. Kennzeichen und Taxonomie von Bechsteindrossel *Turdus ruficollis* und Naumannsdrossel *T. naumanni*. *Limicola* 13: 217–250. – Clement, P. och Hathway, R. 2000. *Thrushes*. Christopher Helm, London. – Sangster, G. m.fl. 2009. Dutch avifaunal list: taxonomic changes in 2004–2008. *Ardea* 97: 373–381. – Stepanjan, L. S. 1990. *Konpekt ornitologitjeskoj faunij SSSR* [Översikt över fågelfaunan i Sovjetunionen.]. Nauka, Moskva. [På ryska.]

Kilstjärtsångare byter släkte

Mindre kilstjärtsångare, *Megalurus pryeri* (Japanese Swamp Warbler) byter släkte till *Locustella*, och får namnet kilstjärtsångare (det finns ingen "större kilstjärtsångare"). Beslutet baseras på genetiska studier (Drovetzki m.fl. 2004) och på morfologiska karaktärer (Morioka och Shigeta, 1993).

Ref.: Dickinson, E. C., Morioka, H. och Walters, M. 2001. Systematic notes on Asian birds. 19. Type material from Japan in The Natural History Museum, Tring, U.K. *Zool. Verb. Leiden* 335: 215–228. – Drovetzki, S.V. m.fl. 2004. Mitochondrial phylogeny of *Locustella* and related genera. *J. Avian Biol.* 35: 105–110. – Morioka H. och Shigeta Y. 1993. Generic allocation of the Japanese Marsh Warbler *Megalurus pryeri* (Aves: Sylviidae). *Bull. Nat. Sci. Mus. Tokyo* A 19: 37–43.

Ny art i Holarktislistan

Långnäbbad sångare, *Acrocephalus orinus* (Large-billed Reed Warbler). Denna art, som fram till 2006 endast var känd i ett exemplar, insamlat i norra Indien 1867, har förutom några få sen-tida fåltfångster i Thailand även hittats i museisamlingar, genomgående efter ombestämningar av fåglar etiketterade som busksångare. Nu är arten känd från flera lokaler, varav några ligger inom Holarktis (Kazakstan, Uzbekistan och Afghanistan). Sommaren 2009 lyckades man även hitta häckningslokaler, dels i nordöstra Afghanistan och dels i sydöstra Tadzjikistan nära gränsen till Afghanistan. Arten bör därför adderas till Holarktislistan. Det svenska namnet blir långnäbbad sångare. Tidigare har det längre namnet "långnäbbad busksångare" använts, och det är riktigt att den är mycket lik och närstående busksångaren. Men korta namn är alltid bra, och i detta fall gör det kortare namnet dessutom busksångarens namn unikt och otvetydigt.

Ref.: Ayé, R., Hertwig, S. T. och Schweizer, M. 2010. Discovery of a breeding area of the enigmatic large-billed reed warbler *Acrocephalus orinus*. *J. Avian Biol.* 41: 452–459. – Bensch, S. och Pearson, D. J. 2002. The Large-billed Reed Warbler *Acrocephalus orinus* revisited. *Ibis* 144: 259–267. – Round, P. D. m.fl. 2007. Lost and found: the enigmatic Large-billed Reed Warbler *Acrocephalus orinus* rediscovered after 139 years. *J. Avian Biol.* 38: 133–138. – Svensson, L. m.fl. 2008. Discovery of ten new specimens of large-billed reed warbler *Acrocephalus orinus*, and new insights into its distributional range. *J. Avian Biol.* 39: 605–610. – Svensson, L. m.fl. 2010. The identification and distribution of the enigmatic Large-billed Reed Warbler *Acrocephalus orinus*. *Ibis* 152: 323–334. – Timmins, R. J. m.fl. 2009. The discovery of Large-billed Reed Warblers *Acrocephalus orinus* in north-eastern Afghanistan. *BirdingASIA* 12: 42–45.

Emeikronsångare, en ny art

En ny art i släktet *Phylloscopus* beskrevs 1995 från berget Emei Shan i Sichuan i Kina av Per Alström och Urban Olsson. Den gavs namnet Emei Leaf Warbler, *Phylloscopus emeiensis*. Denna art är sympatrisk med de morfologiskt lika *Ph. reguloides* och *Ph. davisoni*, men skiljer sig väsentligt på sången. Vid playback-experiment reagerade enbart artfränder på den uppspelade sången. Det finns små men diagnostiska dräktskillnader. I en omfattande genetisk studie av ett stort antal *Phylloscopus*-arter (med analys av både mitokondrie-DNA och nukleärt DNA) skiljer den också ut sig som en separat art. Arten får namnet emeikronsångare på svenska. Den är senare funnen på fler lokaler i Kina.

Ref.: Alström, P. och Olsson, U. 1995. A new species of *Phylloscopus* warbler from Sichuan Province, China. *Ibis* 137: 459–468. – Olsson, U. m.fl. 2005. Non-monophyletic taxa and cryptic species – Evidence from molecular phylogeny of leaf-warblers (*Phylloscopus*, Aves). *Mol. Phylog. Evol.* 36: 261–276.

Lundsångare delas upp

Lundsångare delas upp i två arter: lundsånga-

Lundsångaren *Phylloscopus trochiloides* delas upp i två arter. Fågeln ovan får nu sällskap av kaukasisk lundsångare, även på den svenska listan.

re, *Phylloscopus trochiloides* (Greenish Warbler), och kaukasisk lundsångare, *Phylloscopus nitidus* (Green Warbler). Mitokondrie-DNA visar att det finns en skillnad mellan kaukasisk lundsångare och den västliga lundsångarrasen *viridanus*. Vidare finns det diagnostiska dräktskillnader som skiljer kaukasisk lundsångare från lundsångare; ögonbrynstreck, ansikte, strupe och övre bröstet är alltid kraftigare gula hos kaukasisk lundsångare. Även sången skiljer sig genom att kaukasisk lundsångare har ett inslag av torr drill i nästan alla sångfraser. Utöver skillnader i mitokondrie-DNA och läten finns det små skillnader i biometri. Dräktskillnaderna är minst lika stora som mellan andra närbesläktade *Phylloscopus*-arter.

Ref.: Albrecht, J. S. M. 1984. Some notes on the identification, song and habitat of the Green Warbler in the western Black Sea coastlands of Turkey. *Sandgrouse* 6: 69–75. – Clement, P. 2006. Family Sylviidae (Old World warblers). Sidorna 662–663 i: del Hoyo, J., Elliott, A. och Christie, D. (red.). *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 11. Lynx Edicions, Barcelona. – Collinson, M. 2001. Greenish Warbler, "Two-barred Greenish Warbler" and the speciation process. *Brit. Birds* 94: 278–283. – Collinson, M. m.fl. 2003. Species status of taxa within the Greenish Warbler complex. *Brit. Birds* 96: 327–331. – Cramp, S. m.fl. (red.) 1992. *Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa. The Birds of Western Palearctic*. Vol VI. Oxford University Press, Oxford & New York. – Helbig, A. J. m.fl. 1995. Genetic differentiation and phylogenetic relationships of Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli* and Green Warbler *P. nitidus*. *J. Avian Biol.* 26: 139–153. – Irwin, D. E., Bensch, S. och Price, T. D. 2001. Speciation in a ring. *Nature* 409: 333–337. – Irwin, D. E. m.fl. 2005. Speciation by distance in a ring species. *Science* 307: 414–416. – Irwin, D. E. och Hellström, M. 2007. Green Warbler *Phylloscopus (trochiloides) nitidus* recorded at Ottenby, Öland: a first record for Scandinavia. *Ornis Suecica* 17: 75–80. – Irwin, D. E., Thimman, M. P. och Irwin, J. H. 2008. Call divergence is correlated with geographic and genetic distance in greenish warblers (*Phylloscopus trochiloides*): a strong role for stochasticity in signal evolution? *J. Evol. Biol.* 21: 435–448. – Ticehurst, C. B. 1938. *A Systematic Review of the Genus Phylloscopus*. Trustees of the British Museum, London.

Sotbrunsångare får ny gammal ras

Studier av Martens m. fl. (2008) visar att rasen *weigoldi* av brunsångare, *Phylloscopus fuscatus* (Dusky Warbler) bättre hör hemma som en ras av sotbrunsångare, *Phylloscopus fuligiventer* (Smoky Warbler). De stöder sig på placeringen av *weigoldi* i det fylogenetiska trädets som rekonstruerats med hjälp av genetisk analys samt på likheter och olikheter i morfologi och lätesyttringar. Således flyttas rasen *weigoldi* och blir en ny ras av sotbrunsångare; *Phylloscopus fuligiventer weigoldi*.

Ref.: Martens, J., Sun, Y.-H. och Päckert, M. 2008. Intra-specific differentiation of Sino-Himalayan bush-dwelling *Phylloscopus* leaf warblers, with description of two new taxa (*P. fuscatus*, *P. fuligiventer*, *P. affinis*, *P. armandii*, *P. subaffinis*). *Vertebr. Zool.* 58: 233–265. – Ticehurst, C. B. 1938. *A Systematic Review of the Genus Phylloscopus*. Trustees of the British Museum, London.

Kokonorsångare, ytterligare en ny art

Jochen Martens m.fl. (2008) har beskrivit en ny art från Kina; *Phylloscopus occisnensis*. Den är funnen häckande i provinserna Qinghai (även kallad Kokonor på svenska, med den kända sjön Koko Nor), Gansu och Sichuan, dvs. inom Holarktis. Arten är utbruten ur *Phylloscopus affinis*, och skiljer sig genetiskt (mitokondrie-DNA) från populationerna av *Ph. affinis* (Himalaya inklusive sydöstra Tibet). Däremot är skillnaderna i morfologi och sång ytterst subtila. Enligt Martens m.fl. (2008) är den placerad i det fylogenetiska trädets mellan *Ph. affinis* och *Ph. griseolus*, och sätts därför in mellan stensångare och alpin sångare i Holarktislistan. Martens gav arten det engelska namnet West Chinese Leaf Warbler, efter *occisnensis*, som betyder just västra Kina. Men detta är kanske inte ett helt lyckat engelskt namn, eftersom man då kan tro att den är nära släkt med Chinese Leaf Warbler, *Ph. yunnanensis*. Å andra sidan kanske inte Chinese är bästa namn på *yunnanensis*. På svenska blir namnet kokonorsångare på *Phylloscopus occisnensis*, efter det för svenskar mer lättuttalade äldre provinsnamnet jämfört med Qinghai ("Tsinghai"). Det svenska namnet refererar även till Koko Norsjön (eller Qinghai Hu), där typexemplar insamlats.

Ref.: Martens, J., Sun, Y.-H. och Päckert, M. 2008. Intra-specific differentiation of Sino-Himalayan bush-dwelling *Phylloscopus* leaf warblers, with description of two new taxa (*P. fuscatus*, *P. fuligiventer*, *P. affinis*, *P. armandii*, *P. subaffinis*). *Vertebr. Zool.* 58: 233–265.

Berggransångare delas upp

Berggransångare, *Phylloscopus sindianus* (Mountain Chiffchaff) delas upp i två arter: kashmirgransångare, *Phylloscopus sindianus* (Sind Mountain Chiffchaff) och berggransångare, *Phylloscopus lorenzii* (Caucasian Mountain Chiffchaff). Dessa två former har traditionellt hållits ihop till en art mest av praktiska skäl; båda är bergslevande gransångarsläktingar med huvudsakligen brunvit

färg. De skiljer sig dock i flera avseenden morfologiskt (samtliga kan skiljas åt) och har olika locklåten och något olika sång. De lever allopatriskt, dvs. deras häckområden är åtskilda av en lucka som torde vara minst 100 mil. Genetiskt skiljer mitokondrie-DNA mellan arterna bara ca 1,7 % (Helbig m.fl. 1996), men med tanke på att såväl häckområdena som övervintringsområdena är vitt skilda åt torde möjligheten för en framtida sammansmältning vara mycket liten.

Ref.: Badyaev, A. V. och Leaf, E. S. 1997. Habitat associations of song characteristics in *Phylloscopus* and *Hippolais* warblers. *Auk* 114: 40–46. – Helbig, A. J. m.fl. 1996. Phylogeny and species limits in the Palearctic Chiffchaff *Phylloscopus collybita* complex: mitochondrial genetic differentiation and bioacoustic evidence. *Ibis* 138: 650–666. – Irwin, D. E. m.fl. 2001. Cryptic species in the genus *Phylloscopus* (Old World leaf warblers). *Ibis* 143: 233–247. – Martens, J. och Hänel, S. 1981. Gesangsformen und Verwandtschaft der asiatischen Zilpzalpe *Phylloscopus collybita abietinus* und *P. c. sibiricus*. *J. Ornithol.* 122: 403–427.

Ändrat vetenskapligt namn för en skogssångare

Blåvingad skogssångare får ändrat vetenskapligt artepitet från *Vermivora pinus* till *Vermivora cyanoptera*. Den ursprungliga namngivningen som gjordes 1766 har visat sig vara ogiltig, varför man har blivit tvungen att bilda ett helt nytt namn.

Ref.: Olson, S. L. och Reveal, J. L. 2009. Nomenclatural history and a new name for the Blue-winged Warbler (Aves: Parulidae). *Wilson J. Orn.* 121: 618–620.

Prärielappsparv får eget släkte

och lapp- och snösparvar utgör en egen familj

Flera genetiska studier (Yuri och Mindell 2002, Klicka m.fl. 2003, Alström m.fl. 2008) har visat att lappsparvar och snösparvar utgör en klad som inte bör ingå i underfamiljen Emberizinae eller ens familjen Emberizidae, fältsparvar, utan de bör utgöra en egen familj, *Calcariidae*. I den ingår släktena *Calcarius*, *Rhynchophanes* och *Plectrophenax*. Prärielappsparv, oftast känd som *Calcarius mccownii*, står närmre *Plectrophenax* än övriga arter inom *Calcarius*, vilket gör släktet parafyletiskt. Denna art utgjorde tidigare ett eget släkte men flyttades 1955 till *Calcarius*, märkligt nog på grund av en enda hybridisering med *C. ornatus*. Den flyttas nu tillbaka till det monotypiska släktet *Rhynchophanes*, och får namnet *Rhynchophanes mccownii*. Familjen *Calcariidae*, lappsparvar och snösparvar, består därmed av följande arter, som samtliga finns i Holarktis:

Lappsparv, *Calcarius lapponicus*
 Praktlappsparv, *Calcarius ornatus*
 Tundralappsparv, *Calcarius pictus*
 Prärielappsparv, *Rhynchophanes mccownii*
 Snösparv, *Plectrophenax nivalis*
 Beringsnösparv, *Plectrophenax hyperboreus*

Ref.: Alström, P. m.fl. 2008. Phylogeny and classification of the Old World Emberizini (Aves, Passeriformes). *Mol. Phylogeny. Evol.* 47: 960–973. – Carson, R. J. och Spicer, G. S.

2003. A phylogenetic analysis of the emberizid sparrows based on three mitochondrial genes. *Mol. Phylogeny. Evol.* 29: 43–57. – Chesser, R. T. m.fl. 2010. Fifty-first supplement to the American Ornithologists' Union. *Auk* 127: 726–744. – Klicka, J., Zink, R. M. och Winker, K. 2003. Longspurs and snow buntings: phylogeny and biogeography of a high-latitude clade (*Calcarius*). *Mol. Phylogeny. Evol.* 26: 165–175. – Yuri, T. och Mindell, P. D. 2002. Molecular phylogenetic analysis of Fringilidae, 'New World nine-primaried oscines' (Aves: Passeriformes). *Mol. Phylogeny. Evol.* 23: 229–243.

Släktet *Emberiza* får tillskott

Skiffersparv *Latoucheornis siemsseni* och tofssparv *Melophus lathamii* flyttas till *Emberiza*. Skiffersparv blir *Emberiza siemsseni* och tofssparv blir *Emberiza lathamii*. Analyser av både kärn-DNA och mitokondrie-DNA visar att de båda arterna hör hemma inne i *Emberiza*. Skiffersparv tycks vara närmast släkt med praktsparv och tofssparv med en klad bestående av svarthuvad sparv och stäppsparv.

Ref.: Alström, P. m.fl. 2008. Phylogeny and classification of the Old World Emberizini (Aves, Passeriformes). *Mol. Phylogeny. Evol.* 47: 960–973.

NAMNÄNDRINGAR

Svenska namn

Följande namn ändras i Holarktislistan för att stämma mer överens med andra liknande namnformer, och med Namnkommitténs lista över alla världens arter. Blåfink säger många redan, och det är onekligen en särpling som står ett gott stycke från bofink. Bergortolan bildades ursprungligen just som denna kortare form för att låta ortolansparv förbli unikt och otvetydigt. Ingen torde tvivla på släktskapen dem emellan bara för att "sparv" utelämnas. Det finns 13 arter i listan som heter "kinesisk xxxx", därför ändras nedanstående "kinaxxxx" för att överensstämja med dessa.

FOTO: P-G BENTZ

Det svenska namnet tofscaracara får nu svensk stavning och ändras samtidigt till nordlig tofskaracara *Caracara cheriway*.

Kinajärpe ändras till kinesisk järpe.
 Trinitadepetrell ändras till trinitadepetrell.
 Socotraskarv ändras till sokotraskarv.
 Kinahök ändras till kinesisk sparvhök.
 Tofscaracara ändras till nordlig tofskaracara.
 Kinaparakit ändras till kinesisk parakit.
 Kinabulbyl ändras till kinesisk bulbyl.
 Hypocolius ändras till hypokolius.
 Yementrast ändras till jementrast.
 Kinatrast ändras till kinesisk trast.
 Yemensångare ändras till jemensångare.
 Kinavarfågel ändras till kinesisk varfågel.
 Blå bofink ändras till blåfink.
 Yemenastrild ändras till jemenastrild.
 Yemensiska ändras till jemensiska.
 Yemehämpling ändras till jemehämpling.
 Bergortolansparv ändras till bergortolan.

Följande namn behålls,

har varit tillfälligt ändrade i Holarktislistan

Bahamaand (ändras ej till bahamasand).
 Högländslärka (ändras ej till Humes korttälärka).

Stavningar som ej tidigare

markerats med versal i Holarktislistan

Skall stavas med stor begynnelsebokstav eftersom namnet bygger på ett personnamn i genitivform.
 Solanders petrell
 Bendires härmtrast

Förändringar av engelska namn i Holarktislistan

Nedanstående engelska namn ändras av olika skäl. Bland annat för att få bättre överensstämmelse med Gill och Wright (2006) och för att minska antalet gruppnamn med onödiga bindestreck.

Ref.: Gill, F. & Wright, M. 2006. Birds of the world. Recommended English names. Helm, London.

Cotton Pygmy-goose ändras till Cotton Pygmy Goose.

Boulton's Hill Partridge ändras till Sichuan Hill Partridge.

Trinidad Petrel ändras till Trindade Petrel.

16 arter Storm-petrel ändras till Storm Petrel.

Magnificent Frigatebird. (Har varit felstavad sedan 1995, som "Magnificent".)

Chinese Goshawk ändras till Chinese Sparrowhawk. (Den är snarast mindre än en sparvhök.)

Purple Swamp-hen ändras till Purple Swamphen.

3 arter Button-quail ändras till Buttonquail.

Greater Painted-snipe ändras till Greater Painted Snipe.

Pintail Snipe ändras till Pin-tailed Snipe.

3 arter Screech-owl ändras till Screech Owl.

Red-tailed Wheatear (*Oenanthe xanthopyrma*) ändras till Kurdish Wheatear.

Eastern Olivaceous Warbler ändras tillbaka till tidigare namnet Olivaceous Warbler.

Western Olivaceous Warbler ändras till **Isabelline Warbler**.

Madeira Goldcrest ändras till Madeira **Firecrest**.
Semi-collared Flycatcher ändras till **Semicollared Flycatcher**.

Striated Bunting ändras till **Striolated Bunting**.

Eftersom de mindre labbarna numera tillhör samma släkte som de större labbarna, och särskilt på grund av att bredstjärtad labb står nära de större labbarna, bör de engelska namnen ändras.

Pomarine Jaeger ändras till Pomarine **Skua**.

Parasitic Jaeger ändras till Parasitic **Skua**.

Long-tailed Jaeger ändras till Long-tailed **Skua**.

BORDLAGDA ÄRENDEN

Tk har givetvis diskuterat ett stort antal andra möjliga taxonomiska förändringar, varav nedanstående får tjäna som exempel. Det produceras en konstant ström av vetenskapliga publikationer inom taxonomin, och många av dessa utmynnar i rekommenderade förändringar. Men som tidigare påpekats försöker vi hålla en tämligen konservativ linje. Ofta mår ett förslag bra av att få diskuteras en tid, och nya och oavhängiga studier kan bekräfta eller komplicera bilden. Fler röster bör komma till tals än bara en. Vi är också "sunt skeptiska" till resultat baserade på en enda gen framtagen med molekylära markörer (mitokondrie-DNA), utan ser helst att studien backas upp av fler genetiska analyser och även tar hänsyn till morfologiska, akustiska, osteologiska, etologiska och ekologiska data, gärna med anknytning till reproduktionen.

Mindre albatross, *Thalassarche chlororhynchos*, utgör eventuellt två arter, men mer forskning behövs. Art- alt. underartsepitetet *carteri* är korrekt (har prioritet över *bassi*) enligt Robertson 2002.

Ref.: Robertson, C. J. R. 2002. The scientific name of the Indian Yellow-nosed Albatross. *Marine Ornithol.* 30: 48–49.

Audobonliran, *Puffinus lherminieri*, kvalificerar sannolikt till uppdelning i ytterligare minst en ny art. Den mest närliggande förändringen avser formerna som häckar på Reunion, Seychellerna, Maldiverna m.fl. öar i västra Indiska Oceanen, samt ganska vidspritt i västra Stilla Havet; *Puffinus l. bailloni* och *Puffinus l. dichrous*. Den förstnämnda har observerats i Eilat i Israel vid flera tillfällen. Dessa taxa skulle kunna avskiljas som en egen art under namnet tropisk lira, *Puffinus bailloni* (Tropical Shearwater), vilket bl.a. görs av Onley och Scofield (2005). Tk väljer dock att avvakta pågående forskning innan beslut tas om ytterligare uppdelning.

Ref.: Austin, J. J., Bretagnolle, V. och Pasquet, E. 2004. A global molecular phylogeny of the small *Puffinus* shearwaters and implications for systematics of the Little-Audubon's Shearwater complex. *Auk* 121: 847–864. – Onley, D. och

Scofield, P. 2007. *Albatrosses Petrels and Shearwaters of the World*. Christopher Helm, London.

Ägretthäger, *Egretta alba*, har föreslagits byta namn till *Ardea alba* eller *Casmerodius albus*. Sheldon m.fl. (2000) visade att trion ägretthäger, amerikansk gråhäger och kohäger var nära släkt inbördes och rimligen även med övriga *Ardea*, men att deras exakta släktskap inte kunde avgöras. Det man kan fastställa säkert är att de inte är nära släkt med *Egretta*. För att undvika icke-monofyletiska släkten kan man föra såväl ägretthäger som kohäger till *Ardea*. En annan lösning är att placera ägretthäger och kohäger i egna släkten i avvaktan på bättre kunskap. *Casmerodius* och *Bubulcus* finns tillgängliga. Att bara flytta ägretthägern till *Ardea* men inte ändra släkte för kohäger skulle antyda att just ägretthägern står närmast *Ardea* av dessa två, vilket inte stöds av tillgängliga data. Tk väljer tills vidare att avvakta ytterligare utredning av de nämnda arternas släktskap innan någon namnändring rekommenderas.

Ref.: Sheldon, F. H., Jones, C. E. och McCracken, K. G. 2000. Relative patterns and rates of evolution in heron nuclear and mitochondrial DNA. *Mol. Biol. Evol.* 17: 437–450.

Mellanhäger *Egretta intermedia*. Eventuellt bör denna överföras till eget släkte, *Mesophoyx*, alternativt föras till *Ardea*. Den är av allt att döma inte nära släkt med silkeshäger och övriga arter i släktet *Egretta*, men en klagörande studie som bekräftar detta saknas ännu.

Blåstjärten rymmer morfologiskt och lätesmässigt rätt olika populationer, och en uppdelning i fler än en art är att vänta. Sälunda är hannarna hos häckarna i Himalaya och stora delar av Kina ("himalayablåstjärt") mörkare blå ovan och svartmus-

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

En uppdelning av blåstjärten *Tarsiger cyanurus* är att vänta men får tills vidare anstå.

kigare under än de som lever i den sibiriska taigan ("taigablåstjärt"). De förra är dessutom mer långbenta och har avvikande sång och DNA. Tk avvaktar med en förändring med tanke på att forskning pågår och fler klagörande resultat är att vänta. En morfologiskt intermediär population med helt egen sång lever i nordöstra Qinghai och norra Gansu, och det är viktigt att först klara ut var denna står släktskapsmässigt.

Ref.: Collar, N. J. 2005. Family Turdidae (Thrushes). Sidorna 514–807 i: del Hoyo, J., Elliott, A. och Christie, D. (red.). *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 10. Lynx Edicions, Barcelona. – Knox, A. G. m.fl. 2008. Taxonomic recommendations for British Birds: Fifth report. *Ibis* 150: 833–835. – Martens, J. och Eck, S. 1995. *Towards an Ornithology of the Himalayas: Systematics, Ecology and Vocalizations of Nepal Birds*. Bonner Zoologische Monographien 38.

Förslag föreligger att från stenskvätta urskilja atlasstenskvvätta, *Oenanthe seebohmi*, med tanke på att hannen har från övriga stenskvättepopsulationer avvikande dräkt. Men Tk avvaktar en genetisk studie och en helhetssyn på stenskvättornas taxonomi.

Från sorgstenskvvätta har föreslagits att maghrebstenskvvätta, *Oenanthe halophila*, urskiljs, detta baserat på att hos den förra könen är lika medan hos den senare klar könsdimorfism råder. Bordlagt i avvaktan på att bl.a. förhållandena i Libyen och Egypten utreds bättre.

Rödstrupig sångare, *Sylvia cantillans*, har föreslagits (t.ex. Brambilla m.fl. 2008a) att delas upp i arterna *cantillans* och *moltonii* (Subalpine Warbler resp. Moltoni's Warbler; svenskt namn på den senare saknas ännu, den förra bibehåller nuvarande namn). Fåglarna på Medelhavets öar samt i Toscana har således föreslagits utgöra arten *Sylvia moltonii* (alt. *S. subalpina*, namnfrågan är under utredning) baserat bl.a. på över 4 % avvikande DNA, mer laxrosa färg undertill hos hannen samt gårdsmyslikt surrande lockläte. Problemen är dock många. Alla hannar av *moltonii* tycks inte ha denna laxrosa färg undertill, och den västliga populationen av *cantillans* (Iberiska halvön, södra Frankrike) och den sydliga *cantillans* (mell. och södra Italien, fastlandet) har rätt enhetligt utseende och samma läten men skiljer sig likafullt åt med 3,7 % i mitokondrie-DNA. Går man på genetiken och delar upp, får man även av *cantillans* två arter som endast kan skiljas i laboratorier – i bästa fall! Går man på morfologi och läten får man en ras med tvådelat utbredningsområde och med av allt att döma något olika utvecklingshistoria för de två delarna. Den utseendemässigt mest skilda rasen, *albistriata* (Balkan, västra Turkiet) har visat sig ha mindre genetisk skillnad än vad dräkten låter ana. Dessutom är vissa syditalienska *cantillans* ibland svåra att skilja från vissa *albistriata*. I avvaktan på att detta komplex utreds mer avstår Tk från uppdelning i arter.

Ref.: Baccetti N., Massa B. och Violani C. 2007. Proposed synonymy of *Sylvia cantillans moltonii* Orlando, 1937, with *Sylvia cantillans subalpina* Temminck, 1820. *Bull. Brit. Ornithol. Club* 127: 107–110. – Brambilla M. m.fl. 2006. Geographical distribution of Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* subspecies in mainland Italy. *Ibis* 148: 568–571. – Brambilla M., Reginato F. och Guidali F. 2007. Habitat use by Moltoni's Warbler *Sylvia cantillans moltonii* in Italy. *Ornis Fenn.* 84: 91–96. – Brambilla, M. m.fl. 2008a. A molecular phylogeny of the *Sylvia cantillans* complex: Cryptic species within the Mediterranean basin. *Mol. Phylog. Evol.* 48: 461–472. – Brambilla, M. m.fl. 2008b. Song perception among incipient species as a mechanism for reproductive isolation. *J. Evol. Biol.* 21: 651–657. – Brambilla, M. m.fl. 2008c. Syntopic taxa in the *Sylvia cantillans* species complex. *Acta Ornithol.* 43: 217–220. – Shirihai H. m.fl. 2001. *Sylvia warblers: identification, taxonomy and phylogeny of the genus Sylvia*. Helm, London.

Ur lundsångare har föreslagits urskiljas sibirisk lundsångare, *Phylloscopus plumbeitarsus* (Two-barred Greenish Warbler), som egen art. Sibirisk lundsångare häckar sympatriskt med lundsångarrasen *viridanus* inom ett område i södra centrala Sibirien. Enligt äldre ryska rapporter (redovisade i Ticehurst 1938) sker ingen uppblandning dem emellan, de skall bete sig som olika arter. Sibirisk lundsångare har inte längre kontakt söderut med lundsångarrasen *obscuratus* (efter det att all lämplig skogsbiotop i den delen av Kina försvunnit sedan kanske ett par tusen år) och det är därför naturligt att överväga artstatus för *plumbeitarsus*. Den skiljer sig från rasen *viridanus* genom smärre men distinkta morfologiska skillnader. Till detta kommer skillnader i lätesyttringar och mitokondrie-DNA. Nyligen har dock Marova m.fl. (2010) rapporterat ca 10 % svårbestämda mellanformer inom överlappningszonen, och en studie av DNA och morfologi hos fåglar med intermedjär sångtyp görs av Irina Marova med medarbetare. Tk har i det läget valt att avvakta publicering av detta material innan någon åtgärd vidtas.

Ref.: Collinson, M. 2001. Greenish Warbler, 'Two-barred Greenish Warbler' and the speciation process. *Brit. Birds* 94: 278–283. – Collinson, M. m.fl. 2003. Species status of taxa within the Greenish Warbler complex. *Brit. Birds* 96: 327–331. – Irwin, D. E., Bensch, S. och Price, T. D. 2001. Speciation in a ring. *Nature* 409: 333–337. – Irwin, D. E. m.fl. 2005. Speciation by distance in a ring species. *Science* 307: 414–416. – Irwin, D. E., Thimman, M. P. och Irwin, J. H. 2008. Call divergence is correlated with geographic and genetic distance in greenish warblers (*Phylloscopus trochiloides*): a strong role for stochasticity in signal evolution? *J. Evol. Biol.* 21: 435–448. – Marova, I., Kovylov, N. S. och Aleksejev, V. N. 2010. New data on the geographical range and distribution by habitat of the western Greenish Warbler (*Phylloscopus trochiloides viridanus*) and the eastern Two-barred Greenish Warbler (*Ph. t. plumbeitarsus*). *Proc. 13th Intern. North Eurasian Orn. Conf.*, Orenburg. – Martens, J. och Päckert, M. 2007. Ring species – Do they exist in birds? *Zool. Anz.* 246: 315–324. – Ticehurst, C. B. 1938. *A Systematic Review of the Genus Phylloscopus*. Trustees of the British Museum, London.

Släktet *Parus* har varit föremål för en genetisk studie av Gill m.fl. (2005), som dock enbart studerade mitokondrie-DNA. Inom Holarktis utmynnade denna studie i en rekommendation att dela

FOTO: LARS PETERSSON

Markhackare *Pseudopodoces (Parus?) humilis*.

upp *Parus* i sex olika släkten som bättre skulle motsvara kläderna, grupperingarna i det fylogenetiska trädet. För Sveriges del skulle det bli fråga om fem olika släkten, och bara talgoxen skulle bibehålla släktesnamnet *Parus*. Denna förändring har redan införts i länder som Storbritannien och Nederländerna och den tillämpas t.ex. i *Handbook of the Birds of the World* och i 2:a upplagan av *Fågelguiden*. Många är emot ändringar av släktestillhörighet, som ju när allt kommer omkring ofta är en subjektiv fråga. Av den anledningen vill Tk vänta med ett beslut, och avkasta fler forskningsresultat. Om fler länder avslutar sig till linjen att dela upp *Parus* kanske det är en fördel att även Sverige gör det. Ett särskilt problem utgörs av den relativt nya insikten (James m.fl. 2003) att markhackaren, *Pseudopodoces humilis*, inte är en kråkfågel utan en mes och till yttermera visso nära släkt med talgoxen. Den borde därför omgående föras till släktet *Parus*, men med tanke på att *Parus* kanske i framtiden delas upp föreslår vi att den interimistiskt får behålla sitt namn *Pseudopodoces*. I händelse av en släktesuppdelning undviks nämligen parafyli och markhackaren kan få behålla sitt invanda släktesnamn. Om däremot *Parus* varaktigt behålls intakt måste markhackaren byta namn till *Parus*.

Ref.: Gill, F. B., Slikas, B. och Sheldon, F. H. 2007. Phylogeny of titmice (Paridae): species relationships based on sequences of the mitochondrial cytochrome-B gene. *Auk* 122: 121–143. – Harrap, S. och Quinn, D. 1996. *Tits, nuthatches & treecreepers*. Helm, London. – James, H. F. m.fl. 2003. *Pseudopodoces humilis*, a misclassified terrestrial tit (Paridae) of the Tibetan Plateau: Evolutionary consequences of shifting adaptive zones. *Ibis* 145: 185–202. – Päckert, M. och Martens, J. 2008. Taxonomic pitfalls in tits – comments on the Paridae chapter of the *Handbook of the Birds of the World*. *Ibis* 150: 829–831.

Isabellatörnskata har föreslagits uppdelas i två eller tre arter. En del talar för att den västliga for-

men *phoenicuroides* ("turkestantörnskata") utgör en egen art på basis av relativt avvikande morfologi, medan de östliga formerna *isabellinus*, *arenarius* och *tsaidamensis* förefaller vara klinalt förbundna och troligen därför är raser av samma art. Vi anser dock att en uppdelning kan anstå ytterligare en tid så att mer fakta blir tillgängliga och en eventuell förändring blir robust.

En omstuvning av underfamiljen Carduelinae kan komma att ske, och mycket tyder på att *Serinus* är ett parafyletiskt släkte och att även andra förändringar måste till inom *Carduelis*. Tk avvaktar mer forskningsresultat.

Ref.: Nguembock, B. m.fl. 2009. Molecular phylogeny of Carduelinae (Aves, Passeriformes, Fringillidae) proves polyphyletic origin of the genera *Serinus* and *Carduelis* and suggests redefined generic limits. *Mol. Phylog. Evol.* 59: 169–181.

Flera oberoende genetiska studier under senare år har visat att den traditionella indelningen av varfågla i en nordlig och en sydlig art, varfågel, *Lanius excubitor*, respektive ökenvarfågel, *Lanius meridionalis*, inte korrekt speglar släktskap. Som exempel på de rätt förvärande nya resultaten (störst undersökt material i Olsson m.fl. 2010) kan nämnas att iberisk varfågel inte är närmast släkt med de nordafrikanska populationerna som man tidigare förutsatt baserat på yttre likhet med rasen *algeriensis* utan i stället med de sibiriska och nordamerikanska formerna, och att det genetiska avståndet mellan vår svenska varfågel och populationerna ända ner till Mellersta Östern, Arabien och Indien är ytterst ringa. Trots att rasen *aucheri* i Mellersta Östern och *elegans* i Egypten är mycket lika och ofta svåra att skilja åt visade de sig vara tydligt skilda genetiskt med ca 4 % olika mitokondrie-DNA. En liknande genetisk skillnad fanns mellan nordiska *excubitor* och sibiriska *sibiricus* trots att dessa två kan vara extremt lika i första vinterdräkt och anses gå över i varandra klinalt i västra Sibirien. Vidare hamnade flera andra varfågelarter inne i varfågelkomplexet, nämligen kinesisk varfågel, *Lanius sphenocercus*, amerikansk törnskata, *Lanius ludovicianus*, och somalitörnskata, *Lanius somalicus*. Varfågelkomplexet är mycket invecklat och långt ifrån färdigutrett. Med tanke på att de genetiska indikationerna ännu bara baserats på mitokondrie-DNA (med kända felkällor), och att de så drastiskt skiljer sig från hur yttre morfologi vill gruppera taxa, anser Tk att det är klokast att avvakta ännu en tid med en genomgripande förändring.

Ref.: Gonzales, J. m.fl. 2008. Evidence from DNA nucleotide sequences and ISSR profiles indicates paraphyly in subspecies of the Southern Grey Shrike (*Lanius meridionalis*). *J. Ornithol.* 149: 495–506. – Hernández, M. A. m.fl. 2004. Identification of *Lanius* species and subspecies using tandem repeats in the mitochondrial DNA control region. *Ibis* 146: 227–230. – Klassert, T. E. m.fl. 2008. Mitochondrial DNA points to *Lanius meridionalis* as a polyphyletic species. *Mol. Phylog. Evol.* 47: 1227–1231. – Olsson, U. m.fl. 2010.

The *Lanius excubitor* (Aves, Passeriformes) conundrum – Taxonomic dilemma when molecular and non-molecular data tell different stories. *Mol. Phylogen. Evol.* 55: 347–357.

Starar föresås få nya släktesnamn

Fylogenetiska studier av mitokondrie- och kärn-DNA har ökat kunskapen om släktskapen hos stararna. Det visar sig att rosenstare, *Sturnus roseus*, är närmare släkt med majnor än med stare, *Sturnus vulgaris*. Därför bör rosenstare byta släktesnamn och bli *Pastor roseus* (som den f.ö. hette tidigare). Även sidenstare, gråstare, amurstare, rödkindad stare, pagodstare och mandarinstare bör få nya släktesnamn. Så här ser förslaget ut:

Sidenstare blir *Spodiopsar sericeus*

Gråstare blir *Spodiopsar cineraceus*

Amurstare blir *Agropsar sturninus*

Rödkindad stare blir *Agropsar philippensis*

Pagodstare blir *Sturnia pagodarum*

Mandarinstare blir *Sturnia sinensis*

Rosenstare blir *Pastor roseus*

Men Tk har valt att avvakta med denna uppdelning i många småsläkten och tills vidare behålla släktet *Sturnus* intakt.

Ref.: Craig, A. J. F. K. och Feare, C. J. 2009. Family Sturnidae (Starlings). Sidorna 654–758 i: del Hoyo, J., Elliott, A. och Christie, D. (red.). *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 14. Lynx Edicions, Barcelona. – Lovette, I. J. och Rubenstein, D. R. 2007. A comprehensive molecular phylogeny of the starlings (Aves: Sturnidae) and mockingbirds (Aves: Mimidae): Congruent mtDNA and nuclear trees for a cosmopolitan avian radiation. *Mol. Phylogen. Evol.* 44: 1031–1056. – Lovette, I. J. m.fl. 2008. A complete species-level molecular phylogeny for the 'Eurasian' starlings (Sturnidae: Sturnus: Acridotheres, and allies): Recent diversification in a highly social and dispersive avian group. *Mol. Phylogen. Evol.* 47: 251–260. – Zuccon, D., Pasquet, E. och Ericson, P. G. P. 2008. Phylogenetic relationships among Palearctic–Oriental starlings and mynas (genera *Sturnus* and *Acridotheres*: Sturnidae). *Zoologica Scripta* 37: 469–481.

Ann.: *Poliopsar* gavs till sidenstare av Sharpe 1988, men *Poliopsar* Sharpe, 1988 är en juniorhomonym till *Poliopsar* Cassin 1867, varför Sharpe 1889 skapade ett nytt namn, *Spodiopsar*, för sidenstare. Detta har man missat i bland annat *Handbook of the Birds of the World* volym 14 sidan 725.

Om mandarinstare och pagodstare placeras i samma släkte har *Sturnia* Lesson 1837 (typart: *S. sinensis*) prioritet över *Temenuchus* Cabanis 1851 (typart: *S. pagodarum*). *Sturnia* är femininum, men då pagodstare beskrevs under namnet *Turdus pagodarum* bör det vara substantiv i apposition, och då behålls ändelsen –um i detta fall oförändrat.

NÅGRA GENERELLA REFLEKTIONER

Havsfåglar

Ett speciellt problem är frågan om vilka kriterier som bör användas när det gäller artbegreppet för havsfåglar, som t.ex. liror och stormsvälar. Det förekommer ofta att geografiskt vitt skilda populationer är morfologiskt mycket lika, och fåglarnas ofta extrema lokaltröhet gör att även populationer på närliggande öar i praktiken är reproduktivt isolerade. Detta kan för övrigt även gälla populationer som häckar på en och samma ö, eftersom heterokroni, dvs. att olika populationer häckar på

En Pastor vid Ottenby? Rosenstarens vetenskapliga namn kan komma att ändras till *Pastor roseus*.

samma lokal men vid olika tidpunkter, är relativt vanligt.

Frågan kompliceras ytterligare av att den mänskliga (främst polynesiska och europeiska) expansionen under de senaste årtusendena har inneburit en drastisk decimering och fragmentering av havsfågelpopulationerna. Relativt få arter har blivit helt utrotade, men havsfågelbestånden i exempelvis Oceanien uppskattas ha minskat med 90–99 % jämfört med för 3 000 år sedan (Steadman 2006). Både direkt mänsklig jakt och nya predatorer (främst råttor) innebär att nästan alla större öar numera är oanvändbara som häckplatser. Det finns därför goda skäl att tro att isolering av populationer och brist på häckplatser i många fall har uppstått i mycket sen tid. En annan faktor, som torde påverka havsfåglar mer än många andra artgrupper, är effekterna av nedsinningarna och de mellanliggande värmeperioderna. Förändringarna av havsnivåerna påverkar nämligen i stor utsträckning tillgången på lämpliga häckningsbiotoper (se t.ex. Olson och Hearty 2003), och dessa processer bedöms kunna skapa tillräckliga flaskhalsar och omvärldstryck för att spela en stor roll i såväl artbildning som decimering och fragmentering.

Ref.: Newton, I. 2003. *The speciation and biogeography of birds*. Academic Press/Elsevier Science, London. – Olson, S. L. och Hearty, P. J. 2003. Probable extirpation of a breeding colony of short-tailed albatross (*Phoebastria albatrus*) on Bermuda by Pleistocene sea-level rise. *Proc. Natl. Acad. Sc. USA* 100: 12825–12830. – Steadman, D. W. 2006. *Extinction and Biogeography of Tropical Pacific Birds*. University of Chicago Press, Chicago & London.

Delvis förändrad syn på genetisk metodologi

Irwin m.fl. (2009) har jämfört mitokondrie-DNA och kärn-DNA hos artparet gulsparv–tallsparv. Mitokondrie-DNA skiljer sig tämligen lite åt, medan kärn-DNA skiljer sig betydligt mer. Arterna är därför troligen mer skilda än man tidi-

gare ansett. Mitokondrie-DNA kan ha undergått inkorsning på grund av s.k. ”selective sweep” (en, ibland snabb, minskning av den genetiska variationen genom positivt urval). Denna typ av mismatch mellan mitokondrie-DNA och kärn-DNA kan vara vanligare än man tidigare trott, och vara av stor betydelse inom fylogeografi och taxonomi. Fallet ovan gäller två arter med i stort sett gemensamt mitokondrie-DNA, men skilt kärn-DNA. Som jämförelse kan vi ta oss själva. För *Homo sapiens* och *Homo neanderthalensis* fungerade det tvärtom, inga spår finns kvar i oss av neanderthalarnas mitokondrie-DNA, medan en del kärn-DNA kommit över till *H. sapiens*.

Ref.: Alström, P. m.fl. 2008. Phylogeny and classification of the Old World Emberizini (Aves, Passeriformes). *Mol. Phylogen. Evol.* 47: 960–973. – Irwin, D. E., Rubtsov, A. S. och Panov, E. N. 2009. Mitochondrial introgression and replacement between yellowhammers (*Emberiza citrinella*) and pine buntings (*Emberiza leucocephalos*) (Aves: Passeriformes). *Biol. J. Linn. Soc.* 98: 422–438. – Pääbo, S. m.fl. 2010. A draft sequence of the neandertal genome. *Science* 328: 710–722. – Serre, D. m.fl. 2004. No evidence of neandertal mtDNA contribution to early modern humans. *PLoS Biol.* 2: 313–317.

ERLING JIRLE

Biologiska institutionen, Lunds universitet,
Sölvegatan 37, 223 62 Lund
erling.jirle@ekol.lu.se

LARS SVENSSON

S:ta Toras väg 28, 260 93 Torekov
lars@lullula.se

JOHAN FROMHOLTZ

Grev Turegatan 35, 114 38 Stockholm
johan.fromholtz@comhem.se

TOMMY TYRBERG

Kimstadsvägen 37, 610 20 Kimstad
tommy.tyrberg@norrkoping.mail.telia.com